KÜRESELDE 28 TRİLYON DOLARLIK MİLLİ GELİR KAYBI BEKLENİYOR

DAVOS'UN ÇIKTILARINI DOĞRU OKUMAK KALICI BİR BÜYÜMENİN HABERCİSİ OLUR

Dünya ekonomisinde Büyük Buhran'dan beri görülen en kötü durgunluk yaşanıyor. Önümüzdeki beş yıl içinde bu durgunluğun dünya çapında 28 trilyon dolar milli gelir kaybına yol açacağı tahmin ediliyor. Özetle tüm ülkeler; zor, belirsiz ve yeni aksiliklere açık uzun bir yolculuk ile yüzleşmeli. Bu süreçte insanlık iki büyük görevle karşı karşıya; bugün krizle mücadele etmek ve daha iyi bir yarın inşa etmek.

Koronavirüs her sene yapılan Davos Zirvesini de etkiledi. Pandemi nedeniyle ilk defa İsviçre dışında Singapur'da ve online şekilde gerçekleştirilecek bu toplantıda siyasetten ve ekonomiye pek çok küresel konu gündeme gelecek. Zira bu hastalık muhtemelen bir süre daha bizimle olacak ve bunun ekonomik etkileri çok daha uzun sürecek. Dünya ekonomisinde Büyük Buhran'dan beri görülen en kötü durgunluk yaşanıyor. Önümüzdeki beş yıl içinde bu durgunluğun dünya çapında 28 trilyon dolar milli gelir kaybına yol açacağı tahmin ediliyor.

Daha iyi bir yarın inşa etmeliyiz

Özetle tüm ülkeler; zor, belirsiz ve yeni aksiliklere açık uzun bir yolculuk ile yüzleşmeli. Bu süreçte insanlık iki büyük görevle karşı karşıya; bugün krizle mücadele etmek ve daha iyi bir yarının temelini atmak. Salgınla baş ederken şu ana kadar öğrendiğimiz üç ders var. Birincisi kalıcı bir ekonomik iyileşme, ancak pandemiyi her yerde yenersek mümkündür. Bu nedenle, özellikle aşı geliştirme ve dağıtımı konusunda güçlü bir uluslararası iş birliğine ihtiyaç vardır. İkincisi, sağlık krizinden kalıcı bir çıkış olana kadar çalışanlara ve işletmelere destekler sürdürülmelidir. Üçüncüsü; insanlara yani beşeri sermayeye daha fazla yatırım yapılmalıdır.

Yıllar alır denilen dijitalleşme bir yıl içinde hayatımıza girdi

Pandemi, zorlukların yanında fırsatlara da işaret ediyor. Yıllar sürmesi beklenen dijitalleşme bir yılda yaşandı. Dolayısıyla yeni teknolojilerin üretilmesi ve yayılması hızlandı. Dijitalleşme ve uzaktan çalışma, birçok firmayı salgın sırasında ayakta tuttu. Artan dijitalleşme ve teknoloji yayılımıyla birlikte ülkeler gelecekte ekonomilerini daha akıllı, daha sürdürülebilir ve daha kapsayıcı olacak şekilde

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

TOBB Başkanı
Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği
(Eurochambres) Başkan Yardımcısı
İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve
Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) Başkan Yardımcısı
baskanlik@tobb.org.tr
/@Rhisarciklioglu

dönüştürebilir. Tüm bunlar da ancak daha yeşil bir ekonomi ve daha adil ticaret yoluyla mümkündür.

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerini görmek zorundayız

Bu hastalıkla birlikte iyi çalışan bir sağlık sisteminin gerekli olduğunu gördüğümüz gibi artık iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini de görmek zorundayız. Su kıtlığı ve kuraklık şimdiden hissediliyor. Son on yılda iklime bağlı afetlerden kaynaklanan doğrudan hasar yaklaşık 1.3 trilyon dolara ulaşıyor. Bu sağlık krizini nasıl sevmediysek, yaklaşan iklim krizini de kesinlikle sevmeyeceğiz. Karbon bazlı ve çevreyi kirletmeye dayalı ekonomik büyüme modellerinin değiştirilmesi gerekiyor.

Artık insani aktivitenin gezegen üzerindeki baskılarını dikkate almamız gerekiyor. Bundan böyle yalnızca insani gelişmeye değil, insani gelişmenin gezegenimize ve dolayısıyla hepimize maliyetine de bakmak gerekiyor. Avrupa Birliği'nin Yeşil Mutabakat sürecini böyle anlamak gerekiyor. Avrupa pazarının bir parçası olan Türkiye'nin de Avrupa ile uyumlu bir yeşil dönüşüm stratejisi saptaması ihtiyacı doğuyor. Ayrıca Amerika'nın buraya geri dönmesiyle birlikte Paris İklim Anlaşması'nın da önemi artıyor.

Pandemi sonrası büyümeyi hızlandırırken çevremize de yardımcı olabiliriz. Yeşil projeler ve özellikle bu yöndeki kamu yatırımları, üretkenliği artırırken milyonlarca yeni iş yaratma potansiyeline sahiptir. Yeşil altyapı yatırımları, daha yüksek karbon fiyatları ve yenilenebilir enerji üretimine sübvansiyonlarla 2050'ye kadar sıfır emisyona ulaşabiliriz. Pandemi sonrası dönem bu nedenle çevreyi ve doğayı kurtaracak, daha yeşil ve aynı zamanda daha müreffeh bir dünya inşa etmek için tarihi bir fırsattır.

Dengeli ve adil bir şekilde artan küresel ticareti konuşalım

Öte yandan, daha adil ve küresel bir ticaret mimarisine ihtiyacımız var. Kurallara dayalı uluslararası ticareti güçlendirmemiz gerekiyor. Çünkü en önemli yoksulluğu azaltma ve kalkınma aracı ticarettir. Yapılan araştırmalar, artan ikili ticaretin ve ekonomilerin karşılıklı entegrasyonunun, barış ortamını önemli ölçüde desteklediğini gösteriyor. Bu nedenle küresel ticaretin dengeli artması, çatışma olasılığını azaltacaktır. Bu da açık ve öngörülebilir uluslararası ticareti gerektirir. Dünya Ticaret Örgütü'nde daha fazla etkinlik ve işbirliği, ticari gerilimleri yatıştırabilir ve uluslararası ticarette daha adil bir yapı sağlayabilir.

Küresel kamu borcunu düzeltmek için düşük gelirli ülkelere odaklanılmalı

Son olarak da büyüyen küresel borç stokuyla ilgilenmeliyiz. Küresel kamu borcunun 2021'de küresel üretimin yüzde 100'ü gibi rekor bir seviyeye ulaşması bekleniyor. Krizle mücadele etmek ve toparlanmayı sağlamak için kamu harcamalarının artırması gerekiyordu. Ancak birçok düşük gelirli ülke için şimdi acil eylem gerekiyor. Özellikle düşük gelirli ülkelerde kamu borç seviyeleri çok yükseldi. Ağır borç yükleri göz önüne alındığında, öncelikle düşük gelirli ülkelerde borç ertelemesine ve silinmesine ihtiyaç var. Gelişmiş ülkeler en fakir ulusların borçlarını hafifletmelidir.

İyileşme uzun, düzensiz ve belirsiz olacak

Sonuç olarak ekonomideki daralmanın sonuna gelindiği görülüyor. Ancak küresel iyileşme uzun, düzensiz ve belirsiz olacak. Makro politika destekleri bu iyileşme hız kazanmadan ve kesinleşmeden geri çekilmemelidir. Virüs gelirleri azaltırken, gıda fiyatları hızla arttı ve bunun 2021'de de devam etmesi bekleniyor. Küresel gıda ürünlerinde son altı yılın en yüksek değerleri görüldü. Dünya genelinde ilave 90 milyon kişi fakirlik sınırının altına geriledi. Ama küresel varlıklar arttı. Gelir adaletsizliği büyüdü. Sadece Amerika'da en zengin ilk 10 kişinin serveti 540 milyar dolar yükseldi. Küresel bir servet vergisi gibi uygulamaları konuşmanın zamanı geldi. Ve belki de en önemlisi, politika yapıcılarının bu toparlanmanın ötesine bakması ve gelecekte daha kapsayıcı, daha akıllı ve daha yeşil bir büyüme sağlayacak uzun vadeli adımlara öncelik vermesi gerekmektedir.